

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การบริโภคอาหารและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Study) เพื่อศึกษาการบริโภคอาหาร ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคอาหาร และความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคอาหารกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง มีวิธีดำเนินการศึกษา ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้คือ นักศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง ชั้นปีที่ 1 หลักสูตรปกติ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 1,362 คน (สำนักทะเบียนและบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง ,2550)

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรปกติ ชั้นปีที่ 1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาจากตารางสำเร็จรูปของ Darwin Hendel (สมศักดิ์ ภูวิภาดาพรรณ , 2549) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จำนวน 301 คน และทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำแนกตามคณะและเพศ ในการศึกษาครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 320 คน ตามรายละเอียดในตาราง 3.1

ตาราง 3.1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคณะและเพศ

คณะ	เพศ	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
คณะมนุษยศาสตร์	ชาย	62	16
	หญิง	104	23
วิทยาลัยพระคริสตธรรมแมกคิลวารี	ชาย	7	1
	หญิง	8	2

ตาราง 3.1 (ต่อ)

คณะ	เพศ	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
คณะสังคมศาสตร์		206	52
	ชาย	104	23
	หญิง	102	29
คณะนิติศาสตร์		99	26
	ชาย	54	15
	หญิง	45	11
คณะบริหารธุรกิจ		387	87
	ชาย	123	27
	หญิง	264	60
คณะบัญชี การเงิน และการธนาคาร		169	41
	ชาย	25	5
	หญิง	144	36
คณะเศรษฐศาสตร์		18	4
	ชาย	9	2
	หญิง	9	2
คณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค		111	25
	ชาย	7	2
	หญิง	104	23
คณะวิทยาศาสตร์		107	24
	ชาย	68	15
	หญิง	39	9
คณะเภสัชศาสตร์		84	19
	ชาย	25	6
	หญิง	59	13
รวม		1,362	320

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ คือแบบสอบถาม มีทั้งหมด 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 การบริโภคอาหารของนักศึกษา ได้แก่ ชนิดของอาหารที่บริโภค การเลือกซื้ออาหาร ความถี่ในการบริโภค และความชอบในการเลือกบริโภค มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 4 ระดับ โดยมีความหมายในการปฏิบัติ คือ

ทำเป็นประจำ	หมายถึง	ปฏิบัติ 5 – 7 วัน/สัปดาห์
ทำบ่อยครั้ง	หมายถึง	ปฏิบัติ 3 – 4 วัน/สัปดาห์
ทำบางครั้ง	หมายถึง	ปฏิบัติ 1 – 2 วัน/สัปดาห์
ไม่เคยทำเลย	หมายถึง	ไม่เคยปฏิบัติเลย

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคอาหาร แบ่งเป็น

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ข้อคำถามประกอบด้วย คณะ เพศ อายุ ศาสนา สถานที่อยู่อาศัย มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด

2.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ข้อคำถามประกอบด้วย ระดับการศึกษาของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง อาชีพบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว ขนาดของครอบครัว และรูปแบบการบริโภคอาหารของครอบครัว ข้อคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการบริโภคอาหารของครอบครัว มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 4 ระดับ ซึ่งมีความหมายในการปฏิบัติ คือ

ทำเป็นประจำ	หมายถึง	ปฏิบัติ 5 – 7 วัน/สัปดาห์
ทำบ่อยครั้ง	หมายถึง	ปฏิบัติ 3 – 4 วัน/สัปดาห์
ทำบางครั้ง	หมายถึง	ปฏิบัติ 1 – 2 วัน/สัปดาห์
ไม่เคยทำเลย	หมายถึง	ไม่เคยปฏิบัติเลย

2.3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม ข้อคำถามประกอบไปด้วย รายได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายประจำเดือน อิทธิพลของกลุ่ม ความเชื่อในการบริโภค มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด และปลายเปิด

2.4 ปัจจัยด้านสื่อเกี่ยวกับอาหารและโภชนาการ ข้อคำถามประกอบไปด้วย สื่อโฆษณาที่มีผลต่อการบริโภค แหล่งความรู้ด้านอาหารและโภชนาการ ความสนใจข้อมูล ข่าวสารทางด้านอาหารและโภชนาการ มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายปิดและปลายเปิด

2.5 ความรู้ด้านอาหารและโภชนาการ โดยออกแบบทดสอบความรู้ชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) มี 4 ตัวเลือก ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน

การตรวจสอบและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาความเที่ยงตรงทางด้านเนื้อหา (Content Validity) ผู้ศึกษานำแบบสอบถาม ทั้งฉบับที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติจำนวน 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านโภชนาการ จำนวน 2 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงทางด้านเนื้อหา และพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ จากนั้นนำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ กับนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง ชั้นปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน จากนั้น หาค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

2.1 แบบสอบถามตอนที่ 3 ความรู้ด้านอาหารและโภชนาการ จำนวน 20 ข้อ หาค่าความเชื่อมั่นโดยการหาค่าคงที่ภายใน (r_{tt}) โดยใช้สูตรของ Kuder – Richardson ด้วยวิธี KR_{20} (สมศักดิ์ ภู่วิภาดาบรรณ , 2549) เป็นการหาค่าความเชื่อมั่นที่มีระบบการให้คะแนนคือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.71

2.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 รูปแบบการบริโภคอาหารของครอบครัว และตอนที่ 4 การบริโภคอาหารของนักศึกษา หาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าคงที่ภายในด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค (สมศักดิ์ ภู่วิภาดาบรรณ , 2549) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.79

การพิทักษ์สิทธิ

ผู้ศึกษาชี้แจงการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างด้วยการแนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และขอความร่วมมือในการศึกษา โดยแจ้งให้ทราบถึงสิทธิที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการ เข้าร่วมการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างสามารถออกจากการศึกษาได้ในระหว่างดำเนินการ โดยไม่เกิดผลเสียหายใด ๆ ต่อกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่างผู้ศึกษาจะเก็บเป็นความลับ และการนำข้อมูลไปอภิปรายหรือพิมพ์เผยแพร่จะนำเสนอผลการศึกษาในภาพรวม เมื่อกลุ่มตัวอย่างตกลงและลงชื่อในใบยินยอมแล้วจึงทำการเก็บข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองระหว่างวันที่ 25 กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ 7 มีนาคม 2551

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

- ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคอาหาร วิเคราะห์โดยใช้สถิติการหาค่าความถี่ และ ร้อยละ
- ข้อมูลความรู้ทางด้านอาหารและโภชนาการ วิเคราะห์คะแนนที่ได้ปรับฐานเป็น ร้อยละ และนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลผลคะแนน (ฤตินันท์ สมุทรทัย , 2545) ดังนี้

ร้อยละ	80 – 100	แสดงว่า	มีความรู้ในระดับ ดีมาก
ร้อยละ	70 – 79	แสดงว่า	มีความรู้ในระดับ ดี
ร้อยละ	60 – 69	แสดงว่า	มีความรู้ในระดับ พอใช้
น้อยกว่าร้อยละ	60	แสดงว่า	มีความรู้ในระดับ ต่ำ
- ข้อมูลรูปแบบการบริโภคอาหารของครอบครัว และการบริโภคอาหารของนักศึกษา วิเคราะห์โดยใช้สถิติการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีเกณฑ์การให้คะแนน (ชานินทร์ ศิลป์จารุ , 2550) ดังนี้

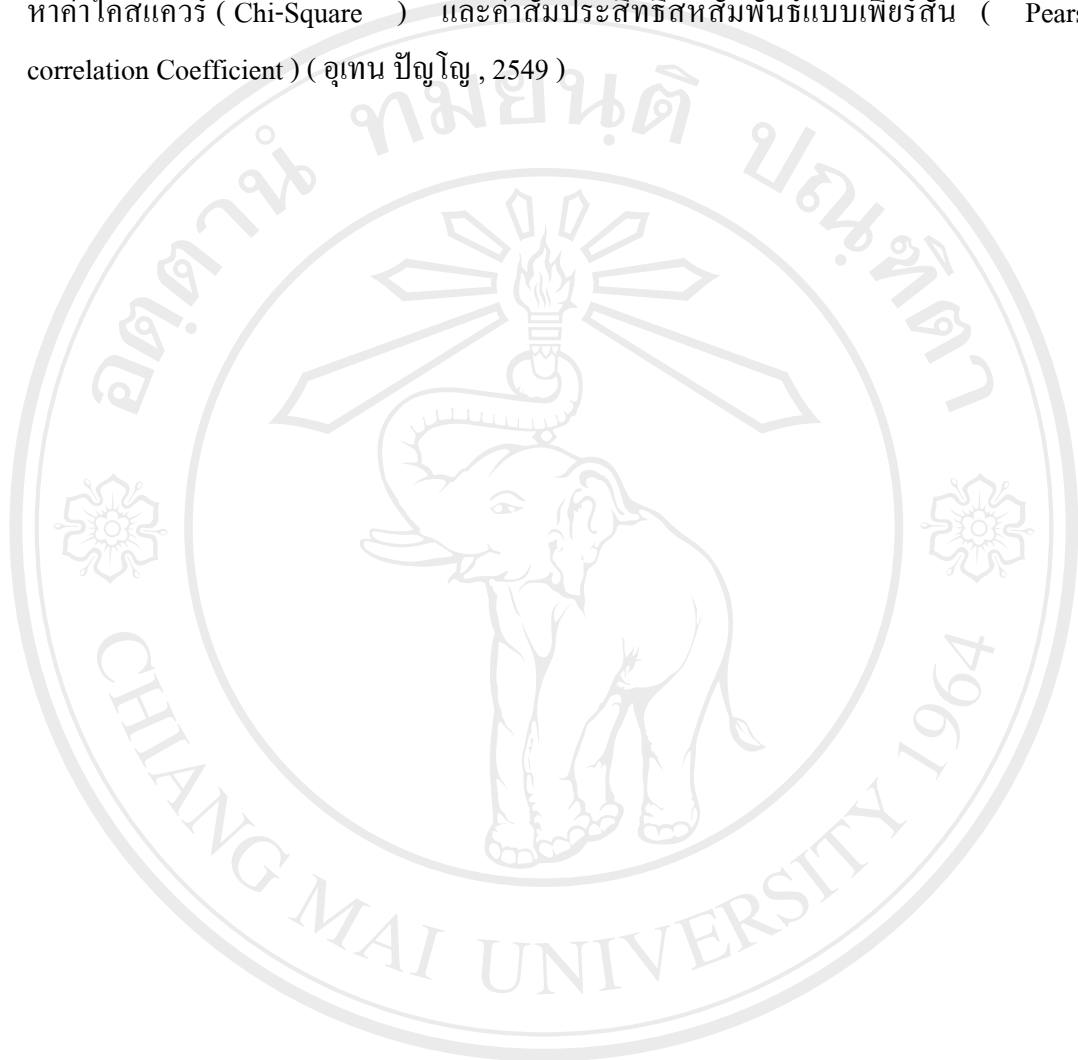
การปฏิบัติ	คะแนนข้อความเชิงบวก	คะแนนข้อความเชิงลบ
ทำเป็นประจำ	3	0
ทำบ่อยครั้ง	2	1
ทำบางครั้ง	1	2
ไม่เคยทำเลย	0	3

สำหรับการแปลผลคะแนนเฉลี่ยการบริโภคอาหาร ใช้เกณฑ์การแปลผล

(ชานินทร์ ศิลป์จารุ , 2550) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.00	แสดงว่า	มีการบริโภคระดับ ดีมาก
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	แสดงว่า	มีการบริโภคระดับ ดี
ค่าเฉลี่ย	0.50 – 1.49	แสดงว่า	มีการบริโภคระดับ พอใช้
ค่าเฉลี่ย	0.00 – 0.49	แสดงว่า	มีการบริโภคระดับ ควรปรับปรุง

3. การหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับการบริโภคอาหาร วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธี
หาค่าไคสแควร์ (Chi-Square) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's
correlation Coefficient) (อุเทน ปัญโญ , 2549)



ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved